

ભારતીય ભૂગોળ પ્રશ્નપત્ર -1

1. કોને ઘન આવરણ, ભૂકવચ કે પૃથ્વીના પોપડા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) જલાવરણ (B) જીવાવરણ (C) મૃદાવરણ (D) વાતાવરણ
2. નીચે આપેલ કુત્રિમ સરોવર વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો
(1) કૃષ્ણરાજસાગર (કાવેરી) (a) તેલંગાણા
(2) નિઝામસાગર (ગોદાવરી) (b) કર્ણાટક
(3) ગોવિંદસાગર (સતલજ) (c) આંધ્રપ્રદેશ
(4) નાગાર્જુનસાગર (આંધ્રપ્રદેશ) (d) હિમાચલપ્રદેશ
(A) 1-b, 2-a, 3-d, 4-c (B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d
(C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-b (D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a
3. ભારતની કઈ નદી અવારનવાર તેનો માર્ગ બદલે છે ?
(A) ગોદાવરી (B) મહી (C) નર્મદા (D) કોસી
4. ભારતના જંગલો વિષે નીચે આપેલ કથનો પર વિચાર કરો અને કયું વિધાન સત્ય છે ?
1. ભારત સરકારે ઇ.સ. 1952માં રાષ્ટ્રીય વનનીતિની ઘોષણા કરી હતી.
2. મોસમી કે ખરાઉ જંગલો ભારત સરકારે 'રક્ષિત જંગલો' તરીકે જાહેર કર્યા છે.
3. મેંગ્રોવના જંગલો ગંગાના મુખત્રિકોણમાં આવેલ છે તેમાં સુંદરીના વૃક્ષો વધુ થાય છે.
4. શંકુદ્રુમ જાંજલો હિમાલય અને પશ્ચિમઘાટના ઊંચા પર્વતીય વિસ્તારોમાં આવેલા છે.
(A) માત્ર 2 (B) માત્ર 1,2 અને 3 (C) માત્ર 4 (D) આપેલ તમામ
5. નકશા પર મહાસાગરો અને સાગરોની ખારાશ દર્શાવતી રેખાઓને શું કહે છે ?
(A) આઇસોહેલાઇન (B) ભૂમધ્યરેખા (C) બોર્ડર રેખા (D) સીમા રેખા
6. ભારતની કઈ બે નદીઓ મળીને ગંગા નદીનું નિર્માણ થાય છે ?
(A) રામગંગા અને ગંડક (B) શારદા અને બાણગંગા
(C) અલકનંદા અને ભાગીરથી (D) મંદાકિની અને કોસી
7. ભૂમધ્ય રેખા વિશ્વના કુલ કેટલા દેશોમાંથી પસાર થાય છે ?
(A) 10 (B) 5 (C) 11 (D) 13
8. ભારતનો કયો દરિયાકિનારો ઉત્તરપૂર્વી ચોમાસાનો વરસાદ મેળવે છે ?
(A) કર્કવૃતની ઉત્તરે (B) વિષુવવૃતની ઉત્તરે (C) વિષુવવૃતની દક્ષિણે (D) મકરવૃતની દક્ષિણે
9. મુખ્ય પાકો અને પ્રથમ ઉત્પાદક રાજ્યો સંદર્ભે નીચેનામાંથી કયું જોડકું ખોટું છે ?
(A) બાજરી - રાજસ્થાન, ઉત્તરપ્રદેશ, ગુજરાત
(B) કપાસ - મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત, તેલંગાણા
(C) ઘઉં - ઉત્તરપ્રદેશ, મધ્યપ્રદેશ, પંજાબ
(D) કેળા - તામિલનાડુ, મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત

10. સૌર મંડળમાં ગ્રહોનો સાચો ક્રમ જણાવો.

- (A) બુધ, શુક્ર, મંગળ, પૃથ્વી, ગુરુ, શનિ, યુરેનસ, નેપચ્યુન, પ્લૂટો
(B) બુધ, શુક્ર, પૃથ્વી, મંગળ, ગુરુ, શનિ, યુરેનસ, નેપચ્યુન, પ્લૂટો
(C) મંગળ, ગુરુ, પૃથ્વી, બુધ, ગુરુ, શનિ, યુરેનસ, નેપચ્યુન, પ્લૂટો
(D) બુધ, શુક્ર, પૃથ્વી, મંગળ, ગુરુ, શનિ, યુરેનસ, પ્લૂટો, નેપચ્યુન

11. ભારતમાં થયેલ કૃષિ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

પ્રકાર	ખેતી
(1) સિલ્વી કલ્ચર	(a) મધનું ઉત્પાદન અને મધમાખી પાલન કેન્દ્ર
(2) એપિ કલ્ચર	(b) ફળ, ફૂલો અને શાકભાજીની ખેતી
(3) હોર્ટી કલ્ચર	(c) જૈતૂનના વૃક્ષની ખેતી
(4) ઓલેવી કલ્ચર	(d) વનોને લાગતું ખેતીકાર્ય, જાળવણી અને ઉછેર
(A) 1-c, 2-a, 3-b 4-d	(B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d
(C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-b	(D) 1-d, 2-a, 3-b, 4-c

12. ભારતના મેદાની પ્રદેશ વિષે આપેલ કથનનો વિચાર કરી કયું કથન અસત્ય છે ?

1. શિવાલિક શ્રેણીની તળેટીમાં સિંધુ નદીથી તિસ્તા નદી સુધીના વિસ્તારને 'ભાભર' તરીકે ઓળખાય છે.
2. 'બાંગર' વિસ્તાર પૂરના મેદાનોના ઉપરના વિસ્તારમાં આવે છે અને તે ખેતી માટે બહુ ઉપયોગી નથી.
3. નદીઓના પૂરના પાણી દર વર્ષે નવો કાંપ પાથરે તે વિસ્તારને 'ખાદર' તરીકે ઓળખાય છે.
4. ગંગા નદીનો વિશાળ ડેલ્ટા વિસ્તાર પશ્ચિમ બંગાળ અને બાંગ્લાદેશમાં આવેલો છે.

- (A) ફક્ત 2 (B) 1,2 અને 3 (C) ફક્ત 4 (D) એક પણ નહીં

13. કઈ ખેતીને 'મૂડીવાડી ખેતી' તરીકે પણ ઓળખાય છે ?

- (A) નિર્વાહ ખેતી (B) વેપારી ખેતી (C) સ્થળાંતરિક ખેતી (D) ઝૂમ ખેતી

14. ભારતના જંગલો અને તેમનું સ્થાન વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

જંગલ	રાજ્ય
(1) ગોરૂમારા	(a) આસામ
(2) માનસ	(b) બિહાર
(3) બેતલા	(c) પશ્ચિમ બંગાળ
(4) મુદ્દમલાઇ	(d) તામિલનાડું
(A) 1-c, 2-a, 3-b 4-d	(B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d
(C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-b	(D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a

15. દક્ષિણમાં કેરળના તટ પર પશ્ચજળ(BackWaters)જોવા મળે છે તે સ્થાનિક ભાષામાં શું કહે છે ?

- (A) મલબાર (B) કાયલ (C) એટોલ (D) કોરોમંડલ

16. આંદોમાન નિકોબાર દ્વીપસમૂહમાં આવેલ ભારતનો એકમાત્ર સક્રિય જ્વાળામુખી કયો છે ?

- (A) કોટોપાક્ષી (B) સિસિલી (C) બેરન (D) એટના

17. રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને રાજ્ય વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) માનસ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન	(a) મધ્યપ્રદેશ
(2) નાગરહોલ નેશનલ પાર્ક	(b) કર્ણાટક
(3) સુંદરવન નેશનલ પાર્ક	(c) આસામ
(4) પેંચ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન	(d) પશ્ચિમ બંગાળ

(A) 1-b, 2-a, 3-d, 4-c

(B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d

(C) 1-c, 2-b, 3-d, 4-a

(D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a

18. ભારતમાં થયેલ ઉત્પાદન અને ક્રાંતિ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

ક્રાંતિ	ઉત્પાદન
(1) સનરાઈઝ ક્રાંતિ	(a) ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ઉત્પાદન
(2) ઇન્દ્રધનુષ્ય ક્રાંતિ	(b) નદી જોડાણ
(3) અમૃત ક્રાંતિ	(c) ઝીંગા માછલી ઉત્પાદન
(4) ગુલાબી ક્રાંતિ	(d) બધી જ ક્રાંતિઓને પ્રોત્સાહન આપવા સંબંધિત

(A) 1-c, 2-a, 3-b, 4-d

(B) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d

(C) 1-a, 2-d, 3-b, 4-c

(D) 1-d, 2-a, 3-b, 4-c

19. નીચે આપેલ યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) કોલાર સરોવર	(a) ઉત્તરાખંડ
(2) ચેદાતાલ સરોવર	(b) આંધ્રપ્રદેશ
(3) રાક્ષસતાલ સરોવર	(c) હિમાચલપ્રદેશ
(4) ચોલામું સરોવર	(d) સિક્કિમ

(A) 1-c, 2-a, 3-b, 4-d

(B) 1-b, 2-c, 3-a, 4-d

(C) 1-a, 2-d, 3-b, 4-c

(D) 1-d, 2-a, 3-b, 4-c

20. વિઘટન થયા વિના આકાર અથવા બંધારણમાં પરિવર્તન પામેલા ખડકોને શું કહે છે ?

- (A) પ્રસ્તર ખડકો (B) અઝિંકૃત ખડકો (C) વિકૃત ખડકો (D) પાતાળીય ખડકો

21. નદીઓ વિશે આપેલ કથનનો વિચાર કરી કયું કથન સાચું છે ?

- (1) સિંધુ નદી પાકિસ્તાનનાં મીઠાનના મધ્યમાં થઈને દક્ષિણ તરફ આગળ વધી કરાંચીના પૂર્વ બાજુએ અરબસાગરને મળે છે.
- (2) બ્રહ્મપુત્રા નદી હિમાલયની સમાંતરે પૂર્વ તરફ વહે છે. ભારતના અરુણાચલપ્રદેશ અને આસામમાં વહે છે.
- (3) કૃષ્ણા નદી મહાબળેશ્વરી નીકળી બંગાળની ખાડીને મળે છે.
- (4) ગંગા નદીનો બેસિન વિસ્તાર ભારતમાં સૌથી વધારે છે.

(A) માત્ર 2

(B) માત્ર 1,2 અને 3

(C) માત્ર 4

(D) આપેલ તમામ

22. નદીઓ વિશે આપેલ કથનનો વિચાર કરી કયું કથન અસત્ય છે ?

1. ઉત્તર ગુજરાતની નદીઓમાં બનાસ સૌથી લાંબી નદી છે.

2. વાત્રક નદી રાજસ્થાનના ડુંગરપુરની ટેકરીઓમાંથી નીકળી ખેડા પાસેથી વહે છે.
3. સાબરમતી નદી અરવલ્લી ટેકરીઓના દક્ષિણ-પશ્ચિમ ઢોળાવો પર આવેલ વેકરીયા નજીકથી નીકળે છે.
4. ગિરનારની ટેકરીઓમાં સૌથી ઊંચું શિખર ' આભાપરા' છે.

(A)માત્ર 2 (B)માત્ર 1,2 અને 3 (C)માત્ર 4 (D)આપેલ તમામ

23.રાજ્ય સંબંધિત સિંચાઈ નહેરો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) સરહિન્દ નહેર	(a) રાજસ્થાન
(2) પૂર્વી યમુના નહેર	(b)પંજાબ
(3) ઇન્દિરા ગાંધી નહેર	(c)ઉત્તરપ્રદેશ
(4)વેનગંગા નહેર	(d)મધ્યપ્રદેશ

(A) 1 - c, 2 - a, 3 - b, 4 - d (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - b, 2 - c, 3 - a, 4 - d

24.ભારતમાં આવેલ તાંબાની ખાણો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

ખાણનું નામ	રાજ્ય
(1) ખેતડી	(a) રાજસ્થાન
(2) સિંહભૂમિ	(b)મધ્યપ્રદેશ
(3) બાલાઘાટ	(c)બિહાર

(A) 1 - c, 2 - a, 3 - b (B) 1 - a, 2 - c, 3 - b
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d (D) 1 - b, 2 - c, 3 - a

25. ગેડ પર્વતોના ઉદભવ અને વિકાસના સિદ્ધાંતો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) કોબર	(a) તેજોદ્ગારકતાનો સિદ્ધાંત
(2) હોમ્સ	(b) ખંડ પ્રવહનનો સિદ્ધાંત
(3) જોલી	(c) સંવાહિનીક તરંગોનો સિદ્ધાંત
(4) વેગનર	(d) ભૂ- નિમ્નવળાંકનો સિદ્ધાંત

(A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - b

26.નદી અને તેના પર આવેલ ધોધ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

ધોધનું નામ	નદી
(1) જોગનો ધોધ (કર્ણાટક)	(a)ઇંદ્રાવતી નદી
(2) ધૂઆધારનો ધોધ (મધ્યપ્રદેશ)	(b)અંબિકા નદી
(3) ગિરા ધોધ (ગુજરાત)	(c) શરાવતી નદી
(4) ચિત્રકોટનો ધોધ (છત્તીસગઢ)	(d) નર્મદા નદી

(A) 1 - c, 2 - d, 3 - b, 4 - a (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

27. નીચેના પૈકી કઈ નદી ભારતમાં બે વાર કર્કવૃત ઓળંગે છે ?

(A) નર્મદા (B) સાબરમતી (C) મહી (D) ચંબલ

28. આરસપહાણ માટે પ્રખ્યાત મકરાણા સ્થળ કયા રાજ્યમાં આવેલ છે ?

(A) મધ્યપ્રદેશ (B) રાજસ્થાન (C) મહારાષ્ટ્ર (D) ગુજરાત

29. ગ્રીન અને ગ્રેગરીએ કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?

(A) ધ્રુવોનું ભ્રમણ (B) સમુદ્રતળ પ્રસરણ (C) ભૂ તકતી સંચલન (D) ચતુષ્ફલક

30. નીચે આપેલ કુદરતી સરોવર વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) સાંભર સરોવર (a) તામિલનાડુ

(2) કોલાર સરોવર (b) ઓરિસ્સા

(3) ચિલ્કા સરોવર (c) આંધ્રપ્રદેશ

(4) પુલકિટ સરોવર (d) રાજસ્થાન

(A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

31. સૂર્ય વિશે આપેલ કથનનો વિચાર કરી કયું કથન અસત્ય છે ?

(1) સૂર્ય અને અન્ય તારાઓમાં કયા તત્વો છે અને કેટલા પ્રમાણમાં છે તે ' સ્પેક્ટ્રોસ્કોપ ' યંત્રથી શોધી કાઢવામાં આવ્યું.

(2) સૂર્યની ગુરૂત્વાકર્ષણ શક્તિ પૃથ્વી કરતાં 28 ગણી વધારે છે.

(3) સૂર્યનો પ્રકાશ દર સેકન્ડે ત્રણ લાખ કિ.મી. અંતર કાપે છે.

(4) સૂર્ય પૃથ્વીથી 10 કરોડ કિ.મી. દૂર છે.

(A) ફક્ત 2 (B) ફક્ત 1,2 અને 3 (C) ફક્ત 4 (D) આપેલ તમામ

32. કયા પ્રકારના ખડકો પ્રાથમિક ખડકો તરીકે ઓળખાય છે ?

(A) પ્રસ્તર (B) આગ્નેય (C) સેન્દ્રિય (D) રૂપાંતરિત

33. નીચેના પૈકી કયો કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ સૌથી વધુ જમીન વિસ્તાર ધરાવે છે ?

(A) પોંડેચેરી (B) લક્ષદ્વીપ (C) ચંદીગઢ (D) દમણ અને દીવ

34. સૌથી નરમ ખનીજ કઈ છે ?

(A) સોનું (B) એલ્યુમિનિયમ (C) તાંબુ (D) ટાલ્ક

35. ભારત નદી અને તેના ઉપનામો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

નદી ઉપનામ

(1) કોસી (a) દક્ષિણની ગંગા

(2) દામોદર (b) ઓડિશાનો શોક

(3) મહા (c) બંગાળનો શોક

(4) કાવેરી (d) બિહારનો શોક

(A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b (B) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - b

36. ભારતમાં હવામાન ખાતાની મુખ્ય કચેરી કયા શહેરમાં આવેલી છે ?

(A) કોલકાતા (B) મુંબઈ (C) ચેન્નઈ (D) દિલ્હી

37. સૂર્યાઘાત માપવા માટે કયા સાધનનો ઉપયોગ થાય છે ?

(A) બેરોમિટર (B) પાઈરોમિટર (C) લેક્ટોમિટર (D) થર્મોમિટર

38. 'મેરુ જ્યોત' કયા આવરણમાં જોવા મળે છે ?

(A) સમતાપ-આવરણ (B) ઉષ્માવરણ (C) મધ્યાવરણ (D) ક્ષીલ આવરણ

39. ભારતમાં આવેલો વિશ્વના સૌથી વધુ વસ્તીગીચતા ધરાવતા પ્રદેશમાંનો એક પ્રદેશ કયો છે ?

(A) રાજસ્થાન (B) બ્રહ્મપુત્રાનો તટ પ્રદેશ
(C) હિમાલયના પ્રદેશો (D) સિંધૂ ગંગાના મેદાનો

40. ભારતમાં ખનીજતેલના પ્રાપ્તિસ્થાનો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) ગોડવાના કોલસો (a) નેવેલી
(2) લિઝાઈટ (b) કલોલ
(3) ખનીજતેલ (c) તાલચર
(4) બોક્સાઈડ (d) લોહરદંગા

(A) 1 - c, 2 - a, 3 - b, 4 - d (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - b

41. સૌર પરિવારમાં ગ્રહોની સ્થિતિ વિશે આપેલ કથનો પૈકી કયું કઠણ સાચું છે ?

i. પૃથ્વી અને સૂર્યની વચ્ચે આવેલ બુધ અને શુક્ર અંતગ્રહો તરીકે ઓળખાય છે.
ii. પૃથ્વી પછી આવેલા મંગળ અને પ્લૂટો સુધીના બધા ગ્રહો બહિર્ગ્રહો તરીકે ઓળખાય છે.
iii. ગુરૂ અને શનિ જેવા ગ્રહો સોળ-સોળ ઉપગ્રહો ધરાવે છે. જે જોવિયન ગ્રહો પણ કહે છે.
iv. ગુરૂ, શનિ, યુરેનસ અને નેપ્ચ્યૂન સૌર ગ્રહો તરીકે ઓળખાય છે.

(A) ફક્ત i (B) ફક્ત i, ii અને iii (C) i અને ii (D) i, ii, iii અને iv

42. ગ્રીન હાઉસ વાયુઓમાં મુખ્ય અને વધુ અસરકારક વાયુ કયો છે ?

(A) મિથેન (B) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ (C) ઓઝોન (D) નાઇટ્રસ ઓક્સાઈડ

43. વાતાવરણના બંધારણમાં કયા વાયુનું પ્રમાણ સૌથી વધુ છે ?

(A) ઓક્સિજન (B) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ (C) ઓઝોન (D) નાઇટ્રોજન

44. નીચે આપેલ રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગ અને વિસ્તાર વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) ધોરીમાર્ગ નંબર-7 (a) કોલકાતા થી બોનગાઉં (સૌથી ટૂંકો માર્ગ)
(2) રાષ્ટ્રીય જળ માર્ગ નંબર- 1 (b) કોલ્લમ થી કોદાયમ
(3) ધોરીમાર્ગ નંબર-15 (c) વારાણસી થી કન્યાકુમારી (સૌથી લાંબો માર્ગ)
(4) રાષ્ટ્રીય જળ માર્ગ નંબર- 3 (d) અલ્હાબાદ થી હલ્દીયા

(A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b (B) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

45. જળપ્લાવિત ક્ષેત્ર એટલે શું ?

(A) ખેત તલાવડીઓ દ્વારા કરવામાં આવતો પાણીનો સંગ્રહ

(B) બોરીબંધ દ્વારા કરાતો જળસંગ્રહ

(C) ઝરણાં, શાખાઓ દ્વારા બનતો નદી બેસન વિસ્તાર

(D) પર્વતો, ડુંગરો, ટેકરીઓ પરના વરસાદી પાણીને નજીકના તળાવમાં વહે તેવી વ્યવસ્થા

46. કયા મહાસાગરના કાંઠે ખંડિય છાજલીની પહોળાઈ સૌથી વધારે છે ?

(A) હિન્દ મહાસાગર (B) આર્કટિક મહાસાગર (C) પેસિફિક મહાસાગર (D) એટલાન્ટિક મહાસાગર

47. નીચે આપેલ શનિ ગ્રહ વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન સાચું છે ?

i. તે સૂર્યથી 14,270 લાખ કિ.મી. દૂર આવેલો છે. અને તે ગુરૂ અને યુરેનસની વચ્ચે આવેલો છે.

ii. શનિના વાલયોના શોધલ ખગોળશાસ્ત્રી કાસીની હતા તેથી તેમના નામ પરથી 'કાસીની વિભાજન' કહે છે.

iii. શનિને કુલ 16 ઉપગ્રહો છે જેમાં સૌથી મોટો ઉપગ્રહ 'ટાઈટન' અને સૌથી નાનો ઉપગ્રહ 'થીમસ' છે.

iv. સૂર્યની આસપાસ ફરતા 29 વર્ષ 5 મહિના અને 27 દિવસ લાગે છે.

(A) ફક્ત i (B) ફક્ત i, ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) આપેલ તમામ

48. 'નિહારિકાવાદનો સિદ્ધાંત' કોને રજૂ કર્યો ?

(A) ઈમેન્યુઅલ કાન્ટે (B) સર જેમ્સ જિન્સ (C) લાપ્લાસે (D) ઓટો શ્મિડે

49. બાષ્પીભવનના લક્ષણો વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન સાચું છે ?

i. પવનની ગતિ વધુ તેમ બાષ્પીભવન વધુ.

ii. જેમ તાપમાન વધતું જાય તેમ બાષ્પીભવનની ક્રિયા ઝડપી બને છે.

iii. શિયાળા કરતાં ઉનાળાની ઋતુમાં બાષ્પીભવન વધુ થાય છે.

iv. વિષુવવૃત્તીય પ્રદેશોમાં સૌથી વધુ બાષ્પીભવન થાય છે.

(A) ફક્ત i (B) ફક્ત i, ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) આપેલ તમામ

50. ભારતના ' પોલાદ- ઉદ્યોગના પિતા' તરીકે કોણ ઓળખાય છે ?

(A) જમશેદજી ટાટા (B) રતન ટાટા (C) ધીરુભાઈ અંબાણી (D) એકપણ નહીં

51. ઇ.સ. 1781માં વિલિયમ હર્ષલે કયા ગ્રહની શોધ કરી હતી ?

(A) નેપ્ચ્યુન (B) મંગળ (C) યુરેનસ (D) શનિ

52. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત કયા ખંડમાંથી થઈ હતી ?

(A) એશિયા (B) યુરોપ (C) આફ્રિકા (D) અમેરિકા

53. નીચે આપેલ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને તેની સાથે સંકળાયેલ રાજ્ય વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) કોર્બેટ નેશનલ પાર્ક (a) ઉત્તરાખંડ

(2) કાન્હા નેશનલ પાર્ક (b) મધ્યપ્રદેશ

(3) કેવલાદેવ નેશનલ પાર્ક (c) રાજસ્થાન

- (4) બાંદીપુર નેશનલ પાર્ક (d)કર્ણાટક
 (A) 1 - c, 2 - d, 3 - a, 4 - b (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d
 (C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

54.ભારતમાં રેડિયાનું સર્વપ્રથમ પ્રસારણ કયારે થયું હતું ?

- (A) 1923 (B) 1936 (C) 1920 (D) 1925

55.ભારતનું સૌથી મોટું મીઠા પાણીનું કુદરતી સરોવર કયું છે ?

- (A) વુલર (B) સાંભર (C) પુલકિટ (D) ચિલ્કા

56.ભારતના સુપ્રસિદ્ધ ઘાટ અને સ્થળ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

ઘાટનું નામ	સ્થળ
(1) જોજુલા ઘાટ	(a) ઉત્તરાખંડ
(2) લિપુલેખ ઘાટ	(b) સિક્કિમ
(3) જલેપલા ઘાટ	(c) હિમાચલપ્રદેશ
(4) રોહતાંગ ઘાટ	(d) જમ્મુ કાશ્મીર
- (A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c (B) 1 - d, 2 - a, 3 - b, 4 - c
 (C) 1 - c, 2 - b, 3 - d, 4 - a (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

57. 'લિંગાલા' પ્રકૃતિક ગેસ ભંડાર કયા રાજ્યમાં આવેલ છે ?

- (A) મધ્યપ્રદેશ (B) રાજસ્થાન (C) મહારાષ્ટ્ર (D) આંધ્રપ્રદેશ

58. રણપ્રદેશમાં પવનની ગતિ મંદ પડતાં માટીના કાન જમીન પર પથરાય તો તેને શું કહેવાય છે ?

- (A) ફિયોર્ડ (B) ઢૂલા (C) લોએસ (D) પેની પ્લેઇન

59. પૃથ્વી પરના પાણીના કુલ જથ્થામાંથી કેટલા ટકા પાણી મહાસાગરોમાં રહેલું છે ?

- (A) 78% (B) 71.7% (C) 80.4% (D) 97.3%

60. બે ભરતી કે ઓટ વચ્ચેનો સમયગાળો આશરે કેટલો હોય છે ?

- (A) 12 કલાક અને 25 મિનિટ
 (B) 10 કલાક અને 30 મિનિટ
 (C) 8 કલાક અને 15 મિનિટ
 (D) 11 કલાક અને 40 મિનિટ

61. નીચે આપેલ ગુરૂ ગ્રહ વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન સાચું છે ?

- તે સૌર પરિવારમાં સૌથી મોટો ગ્રહ અને તે મંગળ અને શનિ વચ્ચે આવેલો છે.
 - તેના વાતાવરણમાં મુખ્યત્વે હાઈડ્રોજન, હીલિયમ, મિથેઇન અને એમોનિયા વાયુઓ આવેલા છે.
 - ગુરૂની સપાટી ઉપર કોઈ ભૂમિ સ્વરૂપો નથી, તે 16 ઉપગ્રહો ધરાવે છે.
 - આશરે 3 અબજ વર્ષો બાદ તે આપના સૂર્ય જેવો તેજસ્વી બની જશે એમ માનવામાં આવે છે.
- (A) ફક્ત i (B) ફક્ત i, ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) આપેલ તમામ

62. માનવજીવનના અસિત્ત્વ અને વિકાસનું પ્રેરક બળ કયું છે ?

- (A) પર્યાવરણ (B) વાતાવરણ (C) જીવાવરણ (D) જલાવરણ

63. વાતાવરણમાં ઓક્સિજનનું પ્રમાણ કેટલા ટકા જેટલું છે ?

- (A) 32% (B) 18% (C) 21% (D) 28%

64. ભારતના રાજ્યો અને વિવિધ દેશની સરહદો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

રાજ્ય દેશોની સરહદ

- (1) અરૂણાચલ પ્રદેશ (a) નેપાળ અને ચીન
(2) પશ્ચિમ બંગાળ (b) બાંગ્લાદેશ અને મ્યાનમાર
(3) મિઝોરમ (c) બાંગ્લાદેશ, નેપાળ અને ભુતાન
(4) ઉત્તરાખંડ (d) ચીન, ભુતાન અને મ્યાનમાર

- (A) 1-b, 2-a, 3-d, 4-c (B) 1-b, 2-d, 3-c, 4-a

- (C) 1-c, 2-a, 3-d, 4-b (D) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a

65. કયો વાયુ અત્યંત ગરમ પારજાંબલી કિરણોનું શોષણ કરે છે ?

- (A) નાઇટ્રોજન (B) ઓક્સિજન (C) હાઈડ્રોજન (D) ઓઝોન

66. સાગ અને સાલ કયા પ્રકારના જંગલોના વૃક્ષો છે ?

- (A) ખરાઉ જંગલોના (B) શંકુદ્રૂપ જંગલોના
(C) બારેમાસ લીલા જંગલોના (D) સમશીતોષણ કટિબંધના રણપ્રદેશોના જંગલો

67. ઉનાળામાં મોસમી પવનો કયા ખૂણામાંથી વાય છે ?

- (A) ઇશાન (B) નેઋત્ય (C) વાયવ્ય (D) ઉત્તર

68. કુદરતી વનસ્પતિ અને પ્રાણીસૃષ્ટિ વિષે આપેલ પૈકી કયું કથન ખોટું છે ?

- i. ઉષ્ણ કટિબંધીય ખરાઉ જંગલોને પાનખર જંગલો પણ કહે છે.
ii. ભૂમધ્ય સાગર નજીકના દેશોમાં ખટાશવાળા ફાળો થાય છે.
iii. ઘૂસખર પ્રાણી કચ્છના મોટા રનમાં જોવા મળે છે.
iv. વાંસ, નિલગિરી અને ચીડ વગેરે સમશીતોષણ બારેમાસ લીલા જંગલોના વૃક્ષો છે,

- (A) ફક્ત i (B) ફક્ત i, ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) i, ii, iii અને iv

69. અરવલ્લી અને વિધ્યાંચલની વચ્ચે કયો ઉચ્ચ પ્રદેશ આવેલો છે ?

- (A) છોટા નાગપૂરનો (B) માળવાનો (C) દખ્ખણનો (D) છોટા ઉદેપુરનો

70. ભારતના વિવિધ ભૌગોલિક ઉપનામ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) ઊગતાસૂર્યનો પ્રદેશ (a) જમશેદપુર (ઝારખંડ)
(2) સિલ્ક સિટી ઓફ ઈન્ડિયા (b) અરૂણાચલ પ્રદેશ
(3) લેધર સિટી ઓફ ધ વર્લ્ડ (c) કાનપુર (ઉત્તર પ્રદેશ)
(4) ભારતનું પીટર્સબર્ગ (d) ભાગલપુર (બિહાર)

(A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c (B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

71. દેશના સંગ્રહાલયો વિષે યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) રાષ્ટ્રીય સંગ્રહાલય (a) કોલકાતા
(2) ભારતીય સંગ્રહાલય (b) હૈદરાબાદ
(3) રાષ્ટ્રીય માનવ સંગ્રહાલય (c) ભોપાલ
(4) સાલારગંજ સંગ્રહાલય (d) નવી દિલ્લી

(A) 1 - a, 2 - c, 3 - d, 4 - b (B) 1 - b, 2 - c, 3 - d, 4 - a

(C) 1 - d, 2 - a, 3 - c, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

72. અંજતાની ગુફાઓ નીચેનામાંથી કયા રાજ્યમાં આવેલી છે ?

- (A) મધ્યપ્રદેશ (B) ઓડિશા (C) મહારાષ્ટ્ર (D) ગુજરાત

73. નીચે આપેલ યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) પાલ્કની (a) આંદોમાન નિકોબાર
(2) પનામા (b) સામુદ્રધૂની
(3) ભૂશિર (c) સંયોગભૂમિ
(4) ટાપુ (d) કેપ ઓફ ગુડ હોપ

(A) 1 - a, 2 - c, 3 - d, 4 - b (B) 1 - b, 2 - c, 3 - d, 4 - a

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

74. મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના ઔરંગાબાદ પાસે આવેલ ઇલોરાની ગુફાઓમાં કુલ કેટલી ગુફાઓ છે ?

- (A) 29 (B) 12 (C) 34 (D) 25

75. દેશના સુપ્રસિદ્ધ મંદિર અને સ્થળ વિષે યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) કૈલાસ મંદિર (a) ભુવનેશ્વર (ઓડિશા)
(2) વિરૂપાક્ષ મંદિર (b) તાંજોર (તામિલનાડુ)
(3) બૃહદેશ્વર મંદિર (c) પદ્મકલ (કર્ણાટક)
(4) પરશુરામેશ્વર મંદિર (d) કાંચીપુરમ (તામિલનાડુ)

(A) 1 - a, 2 - c, 3 - d, 4 - b (B) 1 - b, 2 - c, 3 - d, 4 - a

(C) 1 - d, 2 - a, 3 - c, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

76. નીચે આપેલ યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) હિમાલય (a) ગેડ પર્વત
(2) સાતપુડા (b) જવાળામુખી પર્વત
(3) અરવલ્લી (c) ખંડ પર્વત
(4) પાવાગઢ (d) અવશિષ્ટ પર્વત

(A) 1 - a, 2 - c, 3 - d, 4 - b (B) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d

(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

77. સૂર્યમંડળમાં બુધ ગ્રહ વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન ખોટું છે ?

- બુધ ગ્રહ સૂર્યથી સૌથી નજીકનો અને સૌથી ઝડપી ગ્રહ છે.
- તે સૂર્યથી સરેરાશ આશરે 580 લાખ કિ.મી. દૂર આવેલો છે.
- તેની સપાટી ઉપર પહાડો, જવાળામુખી અને ખીણો જોવા મળતા નથી.
- તેના વાતાવરણમાં હાઈડ્રોજન અને હીલિયમ જેવા વાયુઓ આવેલા છે.

(A) ફક્ત i (B) ફક્ત i,ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) i,ii,iii અને iv

78. ભારતની પશ્ચિમે કયો મહાસાગર આવેલો છે ?

(A) બંગાળ (B) અરબી (C) હિંદ (D) પેસિફિક

79. નીચે આપેલ યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) અરબસાગરને મળતી નદી	(a) બ્રહ્મપુત્રા
(2) બંગાળના ઉપસાગરને મળતી નદી	(b) કાવેરી
(3) હિમાલયમાંથી નીકળતી નદી	(c) ગંગા
(4) મુખત્રિકોણ પ્રદેશ બનાવતી નદી	(d) નર્મદા
(A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c	(B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b	(D) 1 - d, 2 - b, 3 - a, 4 - c

80. બૃહદ હિમાલયમાં આવેલા શિખરો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

(1) વિશ્વનું સૌથી ઊંચું શિખર	(a) નાઇલ
(2) વિશ્વની સૌથી લાંબી નદી	(b) માઉન્ટ એવરેસ્ટ
(3) ભારતનું સૌથી ઊંચું શિખર	(c) ગોડવિન ઓસ્ટિન
(4) ભારત સ્થિત સૌથી ઊંચું શિક્કર	(d) કાંચનજંઘા
(A) 1 - b, 2 - a, 3 - c, 4 - d	(B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a
(C) 1 - c, 2 - a, 3 - d, 4 - b	(D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

81. સંભવવાદ શબ્દનો સૌપ્રથમ ઉપયોગ કરનાર કોણ હતા ?

(A) વેરેનિયસ (B) લુસિયન ફાવર (C) ગ્રીકિથ ટેઇલર (D) પોલ વિડાલ -ડી-બ્લાશે

82. ભારતમાં સૌથી વધુ વસ્તીગીચતા ક્યાં છે ?

(A) દિલ્લી (B) અમદાવાદ (C) ચેન્નઈ (D) મુંબઈ

83. સમુદ્રના પાણીમાં સરેરાશ ખારાશ કેટલા ટકા હોય છે ?

(A) 25% (B) 2% (C) 50% (D) 70%

84. કઈ નદીનું ઉદ્દગમસ્થાન ભારત બહાર છે ?

(A) ગંગા (B) ચંબલ (C) બ્રહ્મપુત્રા (D) નર્મદા

85. નીચે આપેલ મંગળ ગ્રહ વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન સાચું છે ?

- તે સૂર્યમંડળમાં પૃથ્વી અને ગુરુ ની વચ્ચે આવેલો છે અને તે લાલ રંગનો ચમકતો ગ્રહ છે.
- મંગળને પોતાની ધરી ઉપર ફરતા 24 કલાક અને 37 મિનિટ લાગે છે.
- મંગળને ફોબોસ અને ડિમોસ નામના બે ઉપગ્રહો આવેલા છે .
- એની સપાટી પર ખીણો, પર્વતો, જવાળામુખી શિખરો અને કોતરો જોવા મળે છે.

(A) ફક્ત i (B) ફક્ત i,ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) આપેલ તમામ

86. ભારતના ક્યાં રાજ્યમાં પવન ઉર્જાનો ઉપયોગ વધુ થાય છે ?

(A) ગુજરાત (B) રાજસ્થાન (C) તામિલનાડુ (D) મહારાષ્ટ્ર

87. રાજસ્થાનનું કયું વૃક્ષ ચિપકો આંદોલનનું પ્રેરણા સ્ત્રોત બન્યું હતું ?

(A) લીમડો (B) ખેજડી (C) મહુડો (D) સીસમ

88. વિવિધ પહાડીઓ અને તેને સંબંધિત રાજ્યો વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

- જેન્તિયાની પહાડીઓ (a) અરુણાચલ પ્રદેશ
- પત્કોઈની પહાડીઓ (b) મણિપુર
- મણિપુરની પહાડીઓ (c) અસમ
- મિકીરની પહાડીઓ (d) મેઘાલય

(A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c (B) 1 - d, 2 - a, 3 - b, 4 - c

(C) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

89. માનવીએ સૌપ્રથમ કઈ ધાતુનો ઉપયોગ શરૂ કર્યો હતો ?

(A) પિત્તળ (B) કાંસું (C) લોખંડ (D) તાંબુ

90. ક્યાં વૃક્ષના લાકડામાંથી રમતગમતના સાધનો બને છે ?

(A) સાગ અને સાલના (B) દેવદાર અને ચીડના (C) વાંસ અને પાઇનના (D) અબનૂસ અને રોઝવૂડના

91. ગુજરાતની નર્મદા, તાપી અને સાબરમતી નદીઓમાં જોવા મળતું કયું પ્રાણી સંકટમાં છે ?

(A) જળબિલાડી (B) ડોલ્ફિન (C) ઘડિયાળ(મગર) (D) જળહંસ

92. રાજ્યોની રાજધાની અને ઉપનામ વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

- શરાબની રાજધાની (a) નાસિક (મહારાષ્ટ્ર)
- સાંસ્કૃતિક રાજધાની (b) કોલકાતા (પશ્ચિમ બંગાળ)
- વિશ્વની કાજુની રાજધાની (c) કોલ્લમ (કેરળ)
- ભારતની સ્ટીલની રાજધાની (d) ભિલાઈ (છત્તીસગઢ)

(A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c (B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

(C) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

93. વાતાવરણમાં વાયુઓના પ્રમાણની કઈ જોડ ખોટી છે ?

(A) નાઇટ્રોજન - 78% (B) ઓક્સિજન - 21% (C) આર્ગોન - 0.94% (D) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ - 50%

94.ભારતમાં જંગલનું પ્રમાણ લગભગ કેટલા ટકા જેટલું છે ?

- (A) 13% (B) 23% (C) 33% (D) 38%

95.ભારતની વનનીતિ અનુસાર ભારતના કેટલા ટકા વિસ્તારમાં જંગલો હોવા જોઈએ ?

- (A) 50% (B) 41% (C) 23% (D) 33%

96.ભારતનું હવામાન અને આબોહવા વિશે યોગ્ય જોડકા જોડો

- (1) આબોહવા (a) ટૂંકા સમયગાળાની વાતાવરણની સરેરાશ પરિસ્થિતી
(2) હવામાન (b) હવામાં રહેલી ગરમીની સપાટી
(3) તાપમાન (c) પૃથ્વીની ચોતરફ વીંટળાયેલું હવાનું આવરણ
(4) વાતાવરણ (d) લાંબા સમયગાળાની હવામાનની સ્થિતિ

- (A) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c (B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

- (C) 1 - d, 2 - a, 3 - b, 4 - c (D) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a

97.નીચે આપેલ જોડકા જોડો

- (1) જૈવ વિવિધતા દિન (a) 5 જૂન
(2) વન્ય પ્રાણી દિવસ (b) 21 માર્ચ
(3) વિશ્વ વનદિન (c) 4 ઓક્ટોબર
(4) વિશ્વ પર્યાવરણ દિન (d) 29 ડિસેમ્બર

- (A) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a (B) 1 - b, 2 - d, 3 - c, 4 - a

- (C) 1 - a, 2 - b, 3 - c, 4 - d (D) 1 - d, 2 - c, 3 - a, 4 - b

98. કયો એકમાત્ર રાષ્ટ્રીય રાજમાર્ગ છે જે ઉત્તરપૂર્વીય ભારતીય રાજ્યોને શેષ ભારત સાથે જોડે છે ?

- (A) 30 (B) 31 (C) 33 (D) 47

99. લદાખના લોકો યાકના દૂધમાંથી શું બનાવે છે ?

- (A) માખણ (B) ઘી (C) પનીર (D) દહીં

100.નીચે આપેલ શુક્ર ગ્રહ વિષે આપેલ કથનો પૈકી કયું કથન ખોટું છે ?

- i. સૂર્યમંડળનો સૌથી વધુ ચમકતો ગ્રહ છે અને તેને 'સાચંકાળનો તારો' પણ કહે છે.
ii. તે સૂર્યથી સરેરાશ આશરે 580 લાખ કિ.મી. દૂર આવેલો છે.
iii. તે સૂર્યની પરિક્રમા આશરે 225 દિવસોમાં પૂરી કરે છે. તેથી તેનું વર્ષ 225 દિવસનું છે.
iv. તે રાતે ચમકતો હોવાથી ગ્રીકની પ્રેમ અને સૌંદર્યની દેવી તરીકે ઓળખાય છે,

- (A) ફક્ત i (B) ફક્ત i,ii અને iii (C) ફક્ત iii (D) એક પણ નહીં